
SPRAWOZDANIE FUNDACJI SENDZIMIRA
Z SIEDZIBĄ W ZIELONKACH, UL. WIARUSA 11/3 32-087,
ZAREJESTROWANEJ, W DNIU 29 PAŹDZIERNIKA 2008 ROKU
W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM
POD NUMEREM KRS 0000316743
REGON 120808077, NIP 513-017-79-23
Z DZIAŁALNOŚCI W ROKU 2022

Adres do korespondencji: 00-543 Warszawa, ul. Mokotowska 46a lok. 25

O FUNDACJI SENDZIMIRA

Zgodnie z zapisami Statutu Fundacji, ma ona na celu promocję zrównoważonego rozwoju, poprzez upowszechnianie i praktyczne wdrażanie jego założeń, zasad, wartości i narzędzi z nim związanych oraz zwiększanie świadomości społecznej w tym zakresie.

W SZCZEGÓLNOŚCI CELE FUNDACJI TO

- Inicjowanie i budowanie trwałego partnerstwa Fundacji, wyższych uczelni, organów administracji państwowej i samorządowej, organizacji pozarządowych, jak również przedstawicieli biznesu i przemysłu;
- Promowanie partycypacji społecznej i demokracji oraz aktywizowanie wszystkich grup społecznych, szczególnie tych zagrożonych pozostawaniem na marginesie życia społecznego;
- Działalność edukacyjno-naukowa prowadząca do budowania świadomego ekologicznie społeczeństwa obywatelskiego;
- Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego;
- Promowanie gospodarki przyjaznej dla środowiska i społecznie odpowiedzialnej.

FUNDACJA MA DWA ORGANY – RADĘ FUNDACJI ORAZ ZARZĄD

W skład Rady Fundacji wchodzi:

- Dr Jan Sendzimir;
- Dr Iwona Wagner;
- Dr Tomasz Jeleński;
- Dr Piotr Magnuszewski, Przewodniczący Rady.

Zarząd Fundacji Sendzimira składał się z czterech członków:

- Prezeska Fundacji – Karolina Maliszewska;
- Wiceprezes Fundacji – Tomasz Bergier;
- Członek Zarządu – Jakub Kronenberg;
- Członkini Zarządu – Ilona Gosk.

ZASADY, FORMY I ZAKRES DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ Z PODANIEM REALIZACJI CELÓW STATUTOWYCH, A TAKŻE OPIS GŁÓWNYCH ZDARZEŃ PRAWNYCH W JEJ DZIAŁALNOŚCI O SKUTKACH FINANSOWYCH

Wymienione cele Fundacja realizowała w 2022 r. w ramach nieodpłatnej działalności statutowej, a także w ramach prowadzonej od stycznia 2014 r. działalności gospodarczej.

PROJEKTY DOFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH, REALIZOWANE W RAMACH NIEODPŁATNEJ DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ

W roku 2022 Fundacja realizowała dziesięć projektów dofinansowanych ze środków publicznych.

PROJEKT ZIELONY LIDER

Dotacja: Projekt sfinansowany ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności (PAFW) w kwocie 2 088 980 zł – wsparcie zagranicznych organizacji pozarządowych.

Okres realizacji projektu: od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r.

Opis i cele projektu: *Zielony Lider* to program Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, realizowany przez Fundację Sendzimira, który wspiera lokalnych liderów i liderki w działaniach na rzecz ochrony środowiska i klimatu, a także skutecznym pozyskiwaniu funduszy Unii Europejskiej na ich realizację. W latach 2021–2022, w programie udział wzięło ponad 80 osób z 30 gmin z całej Polski.

Program oferuje e-learning, warsztaty stacjonarne, specjalistyczne doradztwo, wymianę doświadczeń oraz możliwość wyjazdu na wizytę studyjną w kraju i zagranicą. Efektem udziału w programie jest:

- diagnoza ważnego dla gminy problemu środowiskowego,
- dobranie najlepszych rozwiązań dopasowanych do lokalnych uwarunkowań,
- wypracowanie przez każdy zespół planu działania, który może zostać zrealizowany w społeczności lokalnej i ułatwi pozyskanie środków zewnętrznych.

Podjęte działania w okresie sprawozdawczym:

- działania promocyjne i rekrutacyjne;
- miesięczny kurs e-learningowy na platformie Moodle. Kurs stanowił szkolenie wprowadzające na temat istotnych współczesnych wyzwań związanych ze środowiskiem i klimatem oraz sposobów ich rozwiązywania;
- program szkoleniowy w formie trzech ścieżek tematycznych: (i) gospodarka odpadami, (ii) lokalna retencja i walka z suszą oraz (iii) poprawa jakości powietrza i ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Program szkoleniowy był realizowany w formie 4 zjazdów oraz jednego warsztatu on-line;
- konkurs na dofinansowanie wizyt studyjnych krajowych i zagranicznych;
- indywidualne wsparcie eksperckie dla zespołów uczestniczących w programie szkoleniowym. Doradztwo ekspertów miało formę np. prowadzenia procesów konsultacji w gminie/społeczności lokalnej czy specjalistycznego szkolenia;
- współpraca z Radą Programu;
- nadzór nad ewaluacją programu pozwalającej na ocenę jego efektów i sformułowanie rekomendacji dotyczących kolejnych edycji;
- działania wspierające absolwentów w temacie ochrony środowiska i klimatu, obejmujące m.in.: indywidualne doradztwo ekspertów dla zespołów, wspieranie udziału absolwentów w zjazdach kolejnych edycji programu, granty na krajowe wizyty studyjne, dwudniowy zjazd absolwentów.

W ramach programu uruchomiono pod-program, którego celem jest zbudowanie ogólnopolskiej sieci osób świadczących usługi doradcze w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych (Perspektywa 2021–2027) na projekty społeczne i inwestycyjne służące mitygacji i adaptacji do zmian klimatu, a także wspieranie tych osób w ich działaniach doradczych. Odbiorcami usług doradczych będą lokalne organizacje pozarządowe, a także partnerstwa organizacji i samorządów w gminach do 50 tys. mieszkańców w całej Polsce. Program jest realizowany przez Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowej (OFOP).

PROJEKT MIĘDZY SUSZĄ A POWODZIĄ – BŁĘKITNO-ZIELONA INFRASTRUKTURA W GMINIE LEŚNA

Dotacja: Projekt *Między suszą a powodzią. Błękitno-zielona infrastruktura w gminie Leśna* korzysta z dofinansowania o wartości 646 973 euro otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii, w ramach funduszy EOG, w ramach Programu Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu; obszar programowy: Klimat.

Okres realizacji projektu: 1 grudnia 2021 r. do 30 listopada 2023 r.

Opis i cele projektu: Celem projektu jest zwiększenie odporności gminy Leśna na zmiany klimatu, szczególnie susze i powodzie, poprzez realizację systemu błękitno-zielonej infrastruktury wzdłuż lokalnego potoku Bruśnik, w tym demonstracyjnej ścieżki edukacyjnej oraz kampanii informacyjnej o zasięgu regionalnym. W ramach projektu przewidziano szereg wydarzeń partycypacyjnych dla mieszkańców oraz specjalistycznych dla lokalnych samorządowych interesariuszy oraz projektantów BZI.

Podjęte działania w okresie sprawozdawczym:

- Realizacja badania geoankietowego – wyniki badania zostały wykorzystane w kolejnych działaniach projektu, umożliwiając lepsze dopasowanie działań edukacyjnych i informacyjnych do potrzeb odbiorców. Dla respondentów udział w ankiecie miał charakter edukacyjny, pobudzając ich do refleksji na temat zmian klimatu, tego do czego mogą prowadzić i jak można im przeciwdziałać. Realizacja badania wiązała się z organizacją 1-dniowego punktu informacyjnego.
- 1-dniowe warsztaty z udziałem interesariuszy, zrekrutowanych przez Gminę Leśna, reprezentujących różne grupy społeczne i instytucje z terenu Gminy Leśna, z wykorzystaniem narzędzia Piramida VISIS.
- 2-dniowe seminarium *Dobre praktyki błękitno-zielonej infrastruktury*, z udziałem decydentów, przedstawicieli instytucji samorządowych i innych podmiotów zaangażowanych w gospodarowanie wodami deszczowymi z terenu Pogórza Izerskiego. Drugiego dnia odbyło się wewnętrzne seminarium dla wszystkich partnerów dot. analizy planowanych działań inwestycyjnych BZI na terenie gminy Leśna.
- 3-dniowe szkolenie dla lokalnych edukatorów, którzy w ramach projektu będą zaangażowani w prowadzenie zajęć na terenie Izerskiego Centrum Adaptacji do zmiany klimatu.
- Piknik edukacyjny *Między suszą a powodzią* – inauguracja projektu w Leśnej, przybliżenie jego celów i zamierzeń mieszkańcom.
- Działania promocyjne – artykuły do lokalnego medium – Panoramy Leśnej oraz w mediach społecznościowych.
- Stworzenie strony internetowej projektu zielona.lesna.pl wraz z zawartością merytoryczną.
- Przygotowywanie struktury mapy retencji dla Leśnej.
- Przygotowanie realizacji systemu BZI w Leśnej – wyłonienie firmy projektowej, przygotowanie projektu wykonawczego, w tym przygotowywanie elementów merytorycznych (ścieżka edukacyjna).

PROJEKT REACHOUT – RESILIENCE IN EUROPE THROUGH ACTIVATING CITY HUBS REACHING OUT TO USERS WITH TRIPLE-A CLIMATE ADAPTATION TOOLS

Dotacja: Projekt REACHOUT uzyskał dofinansowanie z Programu Unii Europejskiej ds. Badań i Innowacji Horyzont 2020, w ramach umowy grantowej numer 101036599.

Okres realizacji projektu: 1 października 2021 r. do 31 marca 2025 r.

Opis i cele projektu: REACHOUT to projekt badawczo-innowacyjny, mający na celu rozwój usług klimatycznych dla miast, zorientowany na użytkownika. Partnerzy naukowcy, dostawcy narzędzi klimatycznych i interesariusze miast wspólnie opracowują spójny zestaw narzędzi dla siedmiu ośrodków miejskich w całej UE: Gdyni, Logroño, Lilestrøm, Mediolanu, Cork, Aten.

Usługi te wspierają miasta w analizie zagrożeń związanych ze zmianą klimatu, formułowaniu ambicji rozwoju miast oraz w wyborze działań adaptacyjnych do realizacji w kontekście zmiany klimatu.

Stworzony w ramach projektu zestaw narzędzi oparty na podejściu Triple-A opiera się na istniejących narzędziach i usługach oraz danych z portali Copernicus, GEOSS, JRC oraz danych lokalnych.

W ramach projektu, dla narzędzi zostaną opracowane modele biznesowe, które ułatwią wdrażanie ich po zakończeniu projektu.

Podjęte działania w okresie sprawozdawczym: Fundacja w ramach projektu jest tzw. partnerem łącznikowym, który dba o wymianę wiedzy pomiędzy Gdynią, badaczami, programistami oraz brokerami wiedzy tworzącymi dopasowane do potrzeb miasta narzędzia.

Fundacja Sendzimira brała aktywnie udział w:

WP1: procesie ko-kreacji i wymiany doświadczeń z innymi hubami;

WP2: tworzeniu *story map* dla Gdyni (narzędzia komunikacyjnego dla mieszkańców o zmianie klimatu oraz potrzebie retencji wody dla Gdyni uwzględniającego lokalne uwarunkowania, dane oraz potrzeby miasta); w tym realizacji 1-dniowych warsztatów dla różnych interesariuszy (naukowców, urzędników) w Gdyni; zbieraniu lokalnych i państwowych danych do narzędzia *Climate Resilient Citytoolbox*;

WP4: ocenie tworzonych modeli biznesowych dla narzędzi i Gdyni;

WP5: programie e-learningowym, w tym facylitacji warsztatów dla Gdyni;

WP6: aktywnościach komunikacyjnych (artykuły, posty w mediach społecznościowych).

W listopadzie 2022 r. braliśmy udział w 3-dniowym Walnym Zgromadzeniu w Mediolanie.

PROJEKT WSPÓLNA PRZESTRZEŃ – PARTYCYPACYJNE PLANOWANIE PRZESTRZENNE W GMINACH

Dotacja: Projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Działanie 2.19 Usprawnienie procesów inwestycyjno-budowlanych i planowania przestrzennego.

Okres realizacji projektu: od 1 marca 2019 r. do 31 marca 2022 r.

Opis i cele projektu:

W ramach projektu wspieramy finansowo i merytorycznie gminy w realizacji pogłębionych konsultacji społecznych dokumentów dotyczących planowania przestrzennego.

W szczególności cele projektu to wsparcie gmin w przeprowadzeniu pogłębionych konsultacji społecznych dokumentów dotyczących planowania przestrzennego, które było realizowane poprzez:

- przekazanie gminom grantów,
- doradztwo świadczone w całym okresie trwania konsultacji
- szkolenia dla pracowników urzędów.

Projekt zakładał wypracowanie i upowszechnienie stosowania metod i narzędzi prowadzenia konsultacji społecznych w szerszej formie niż wynikająca z obowiązku ustawowego. Zwiększony udział społeczny w procesach opracowywania dokumentów planistycznych przełoży się na podniesienie ich jakości i przyczyni się do wzmocnienia procesu konsultacji społecznych w obszarze planowania i zagospodarowania przestrzennego.

Łącznie w projekcie zrekrutowano 22 gminy, w tym 10 gmin wiejskich, 9 miejsko-wiejskich i 3 miasta na prawach powiatu. W 10 gminach konsultacji poddano MPZP, w 11 SUIKZP, a w jednej gminie zarówno plan jak i studium.

Podjęte działania w okresie sprawozdawczym:

W 2022 r. kontynuowano, a następnie zakończono procesy pogłębionych konsultacji społecznych dokumentów planistycznych (SUIKZP) w trzech gminach: Przemków, Skawina i Zielona Góra.

W ramach wsparcia gmin w trakcie realizacji procesów pogłębionych konsultacji społecznych eksperci Fundacji na bieżąco służyli wsparciem doradczym i merytorycznym, a także wspierali gminy w prowadzeniu działań realizowanych w gminach w ramach procesów (stacjonarnie i online).

W ramach wsparcia szkoleniowego dla pracowników gmin zrealizowano:

- Dwudniowe *Warsztaty podsumowujące*, w których wzięło udział 37 osób. Celem warsztatów była wymiana doświadczeń z realizacji projektu pomiędzy gminami, omówienie problemów napotkanych podczas procesów konsultacji oraz rekomendacji na przyszłość. Część programu stanowiły tematy wybrane przez gminy tj. wyzwania związane z kryzysem klimatycznym, komunikacja w ramach procesów partycypacji.

- Tzw. szkolenia „szyte na miarę” dostosowane do indywidualnych potrzeb poszczególnych gmin z zakresu zarządzania komunikacją, interesariuszami i personelem w procesie partycypacyjnym (jedno lub dwudniowe). Szkolenia zrealizowano dla gmin: Zielona Góra, Zbrosławice i Wielka Wieś. Łącznie wzięły w nich udział 32 osoby.

Przez cały okres prowadzono akcję promocyjną uwzględniającą różne kanały informacji, by zapewnić jak największą dostępność informacji dotyczących projektu dla potencjalnych uczestników.

Opracowano raport końcowy projektu. Projekt zakończono i rozliczono.

PROJEKT CLEARING HOUSE

Dotacja: Projekt otrzymał dofinansowanie z europejskiego programu badań i innowacji H2020 w ramach umowy o udzielenie dotacji nr 821242. Kilkoro chińskich partnerów CLEARING HOUSE również włączyło się w finansowanie.

Okres realizacji projektu: od września 2019 r. do lutego 2024 r.

Opis i cele projektu:

Europejsko-chiński projekt dotyczący roli lasów miejskich (UF-NBS) w zrównoważonym rozwoju miast, realizowany przez 27 instytucji partnerskich, do których należy Fundacja Sendzimira. Liderem projektu jest European Forest Institute z Finlandii.

Projekt ma na celu zbadanie i umożliwienie wykorzystania lasów miejskich do zwiększenia odporności miast stojących w obliczu poważnych przemian i wyzwań środowiskowych, społeczno-ekonomicznych i kulturowych.

CLEARING HOUSE – Collaborative Learning in Research, Information-sharing and Governance on How Urban forest-based solutions support Sino-European urban futures ma pięć głównych obszarów:

WP1: Badanie społecznych, ekonomicznych i politycznych czynników wpływających na rozwiązania oparte na lasach miejskich (UF-NBS), ich projektowanie i wdrażanie oraz analiza ich wpływu na ekosystem miejski i dobrobyt mieszkańców miast na wszystkich kontynentach.

WP2: Analiza porównawcza dziesięciu studiów przypadku w Europie (Barcelona, Bruksela, Gelsenkirchen, Kraków i Lipsk-Halle) i Chinach (Pekin, Hangzhou, Hongkong-Kanton-Shenzhen, Huaibei i Xiamen), dotycząca wpływu rozwiązań UF-NBS na społeczności miejskie.

WP3: Proces wymiany wiedzy i doświadczenia na temat UF-NBS, z udziałem praktyków, przedstawicieli biznesu, decydentów i naukowców.

WP4: Opracowanie narzędzi i wytycznych wspomagających podejmowanie decyzji w celu efektywnego kosztowo rozwoju i zarządzania rozwiązaniami opartymi na lasach miejskich (UF-NBS).

WP5: Zwiększenie świadomości na temat korzyści płynących z UF-NBS i rozpowszechnianie ich wśród rządów, przedsiębiorstw, społeczeństwa obywatelskiego i środowisk akademickich.

Podjęte działania w okresie sprawozdawczym:

W 2022 r. kontynuowano prace nad *Guidelines* (WP4), które zostaną wydane jesienią 2023 r. Celem *Guidelines* jest dostarczenie interesariuszom wytycznych we wdrażaniu rozwiązań opartych na lasach miejskich (UFBS). Pracowano nad znalezieniem przykładów zarówno z Europy jak i Chin.

Trwały też prace nad WP2. Pracownik Fundacji Sendzimira przeprowadził 4 wywiady (z pracowniczkami Zarządów Zieleni Miejskiej i lokalną aktywistą) dotyczące współprojektowania lasów miejskich (WP2).

Jesienią 2022 roku Fundacja Sendzimira rozpoczęła prace nad testem oraz pilotażem miejskiego laboratorium badawczego (ang. UFBS field laboratories) WP4. Wybrano miejsce oraz zakres badania.

Reprezentanci Fundacji Sendzimira brali udział w spotkaniach mających na celu wypracowanie narzędzi wspierania badań prowadzonych w ramach projektu przez mieszkańców (*Citizen Science*), które powstają w ramach WP3.

W raportowanym okresie aktywnie komunikowaliśmy działania i produkty projektu CLEARING HOUSE, za pomocą naszych kanałów informacyjnych (strona www Fundacji, newsletter, Facebook, LinkedIn, itp.).

PROJEKT INTERLACE – MIĘDZYNARODOWA WSPÓŁPRACA W CELU ODBUDOWY I PRZYWRÓCENIA CIĄGŁOŚCI MIEJSKICH EKOSYSTEMÓW

Dotacja: Projekt otrzymał dofinansowanie z Europejskiego Programu Badań i Innowacji H2020 w ramach umowy o udzielenie dotacji nr 869324.

Okres realizacji projektu: od września 2020 r. do sierpnia 2024 r.

Opis i cele projektu:

Projekt INTERLACE: *INTERNational cooperation to restore and connect urban environments in Latin America and Europe* stawia sobie za cel wsparcie miast z Europy i Ameryki Łacińskiej w efektywnej ochronie i rewitalizacji ekosystemów, zwłaszcza tych położonych na przedmieściach i innych terenach zagrożonych. Projekt stwarza wiele mechanizmów wymiany doświadczeń i aktywnej współpracy, zarówno na poziomie lokalnym, regionalnym i światowym.

W skład konsorcjum projektu, którego koordynatorem jest Ecologic Institute z Berlina, wchodzi kilkanaście instytucji naukowych, firm i organizacji pozarządowych, w tym Fundacja Sendzimira. Kluczową rolę w projekcie pełni sześć partnerskich aglomeracji, wśród których jest również Metropolia Krakowska.

WP1. Podstawy dla partycypacyjnej współpracy (*Foundations for Inclusive Collaboration*)

WP2. Metody zarządzania i ochrony zielonej infrastruktury w miastach (*Governing restorative NBS in cities*)

WP3. Narzędzia oceny skuteczności stosowania zielonej infrastruktury (*Tools for the assessment of restorative NBS*)

WP4. Wymiana doświadczeń między miastami dzięki sieci miejskiej CNA (*City-to-city exchange through multilevel city network accelerators*)

WP5. Centrum innowacji i wsparcia INTERLACE (*INTERLACE Hub for Innovation and Outreach*)

Działania przeprowadzone w okresie sprawozdawczym:

W styczniu 2022 r. prezentowaliśmy krakowskie przykłady podczas webinarium *Flowing Towards Knowledge. River Restoration and Revitalization in Latin American and European Cities*.

Fundacja Sendzimira regularnie uczestniczyła w spotkaniach *City Focal Points*, odbywających się co 2 tygodnie oraz webinarium *Cities Talks Nature* pokazujących możliwości stosowania rozwiązań opartych na przyrodzie, współorganizując jedno z nich ze Stowarzyszeniem Metropolia Krakowska we wrześniu 2022. Konferencja miała na celu pogłębienie wiedzy i wymianę doświadczeń w zakresie wdrażania rozwiązań opartych na przyrodzie. Wydarzenie zgromadziło ponad 60 osób z Polski i z zagranicy.

Troje pracowników Fundacji wzięło udział w tygodniowym spotkaniu konsorcjum projektu w Kostaryce, połączonym z wizytą w gminach mieszczących się na terenie Śródmiejskiego Korytarza Biologicznego rzeki María Aguilar.

Fundacja Sendzimira uczestniczyła w pracach nad *Urban Governance Atlas* (UGA) należącego do WP2. Jest to zbiór instrumentów politycznych oraz dobrych praktyk wspierających rozwiązania oparte na przyrodzie z całego świata.

Jesienią 2022 Fundacja Sendzimira rozpoczęła pracę nad MOOC (ang. *Massive Open Online Course*) będącą częścią WP5.

W ramach działań projektu INTERLACE regularnie promowano rozwiązania oparte na przyrodzie, m.in. poprzez publikację artykułów związanych z tematyką projektu na stronie uslugiekosystemow.pl oraz posty w mediach społecznościowych Fundacji (Facebook, LinkedIn).

PROJEKT MITYGACJA ZMIAN KLIMATU W BUDYNKACH ZABYTKOWYCH

Dotacja: Europejska Inicjatywa Klimatyczna (EUKI) Ministerstwa Środowiska, Ochrony Przyrody i Bezpieczeństwa Atomowego Republiki Federalnej Niemiec.

Okres realizacji projektu: 1 września 2020 r. – 30 września 2022 r.

Opis i cele projektu:

Projekt realizowany we współpracy z Croatia Green Building Council (CGBC) w Zagrzebiu, odpowiedzialnym za wdrażanie jego poszczególnych etapów w Chorwacji. Projekt miał na celu rozpoznanie głównych wyzwań w zakresie renowacji budynków historycznych, w tym zabytkowych, w obliczu dynamicznie zmieniających się warunków ekonomicznych i klimatycznych, a także określenie możliwych rozwiązań dla poprawy stanu technicznego budynków i obniżenia zużycia w nich energii.

Projekt podzielony był na następujące etapy:

1. Analiza kluczowych interesariuszy projektu, opracowanie konspektu wywiadu, przeprowadzenie serii pogłębionych wywiadów z reprezentantami kluczowych interesariuszy w Polsce oraz w Chorwacji.
2. Zebranie zespołu ekspertów opracowujących treści publikacji, wyłonienie redaktora naukowego oraz organizacja seminarium eksperckiego w Chorwacji.
3. Przeprowadzenie kursu on-line w języku polskim (dla polskich odbiorców) i angielskim (dla odbiorców z Chorwacji i innych krajów europejskich), do uczestnictwa, w którym zostaną zaproszone osoby zaangażowane w proces renowacji budynków historycznych, w szczególności przedstawiciele samorządów.
4. Przeprowadzenie serii 6 warsztatów (w 3 miastach w Polsce i 3 w Chorwacji), w trakcie których uczestnicy wraz z ekspertami opracują wstępną koncepcję renowacji wybranych budynków historycznych z zastosowaniem przyjaznych środowisku rozwiązań i materiałów.
5. Zorganizowanie konferencji podsumowujących projekt i prezentujących wypracowane rozwiązania w Polsce i w Chorwacji.
6. Przygotowanie bezpłatnej, praktycznej publikacji dot. zrównoważonej renowacji budynków historycznych. Prezentowane rozwiązania będą poparte licznymi przykładami dobrych praktyk z Polski i innych krajów europejskich. Publikacja będzie zawierała także analizę wybranych przypadków będących treścią serii warsztatów.

Projekt przyczynił się do lepszego poznania i wdrożenia przez miejskich decydentów i kluczowych interesariuszy, przyjaznych dla klimatu metod i sposobów prowadzenia działań renowacyjnych w budynkach zabytkowych. Wspierał tym samym działania prowadzące do zwiększenia efektywności energetycznej dzielnic historycznych w Polsce i Chorwacji. Wzmacniał współpracę, transfer wiedzy i wymianę doświadczeń w dziedzinie łagodzenia zmian klimatu poprzez zrównoważoną renowację zabytkowych budynków między podmiotami samorządowymi i innymi interesariuszami w Chorwacji i Polsce.

Działania przeprowadzone w okresie sprawozdawczym:

W 2022 r. zrealizowano drugi etap programu szkoleniowego skierowany do miejskich inwestorów, urzędników samorządowych zarządzających zasobem budynków historycznych gminach, architektów, konserwatorów zabytków, doradców energetycznych, wykonawców prac budowlanych oraz studentów architektury, budownictwa i zarządzania zrównoważonym rozwojem miast pn. *Renowacja i termomodernizacja budynków historycznych w dobie kryzysu klimatycznego*. W warsztatach praktycznych wzięli udział najlepsi absolwenci szkoleń e-learningowych pierwszego etapu programu.

Warsztaty praktyczne odbyły się w trzech polskich (Mysłowice: 18–19 stycznia 2022 r.; Olsztyn: 30–31 marca 2022 r.; Bielsko-Biała: 26–27 kwietnia 2022 r.) i trzech chorwackich miastach (Koprivnica: 27–28 stycznia 2022 r.; Rijeka: 17–18 marca 2022 r. i Zagrzeb: kwiecień 2022 r.).

Warsztaty w Polsce zostały zrealizowane we współpracy z lokalnymi interesariuszami. W Mysłowicach naszym partnerem był Urząd Miasta, Wydział Architektury, Planowania i Strategii. W Olsztynie – Urząd Miasta, a w szczególności Miejski Konserwator Zabytków. Naszym partnerem w Bielsku-Białej był Zakład Gospodarki Mieszkaniowej.

Drugim ważnym działaniem zrealizowanym w ramach projektu było przygotowanie i wydanie publikacji specjalistycznej pt. Rewaloryzacja i modernizacja budynków historycznych w dobie kryzysu klimatycznego w trzech wersjach językowych (polskiej, angielskiej i chorwackiej), publikacja została wydana drukiem w nakładzie 1000 egz. w języku polskim i 350 w języku chorwackim oraz udostępniona bezpłatnie online w wersji pdf, epub i mobi.

Na zakończenie projektu (29 września 2022 r.) zrealizowaliśmy konferencję podsumowującą osiągnięcia projektu w Warszawie pn. *Budynki historyczne w dobie kryzysu klimatycznego*, w której wzięło udział 68 osób (177 przysłuchiwało się online).

MIEJSKIE EKOSYSTEMY DOLIN RZECZNYCH

Dotacja: Projekt *Miejskie ekosystemy dolin rzecznych. Potencjał usług ekosystemów w obliczu antropogenicznych zmian klimatu* korzysta z dofinansowania o wartości 164 599,08 euro otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii, w ramach funduszy EOG, w ramach Programu Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu; obszar programowy: Klimat.

Okres realizacji projektu: 1 lutego 2022 r. do 31 grudnia 2023 r.

Opis i cele projektu: Projekt realizowany jest we współpracy z Phronesis SA z Oslo; zakłada rozpowszechnianie wiedzy na temat wartości ekosystemów dolin rzek dla jakości życia i łagodzenia zmian klimatu w mieście, poprzez realizację celów szczegółowych:

- budowanie świadomości na temat usług świadczonych przez miejskie ekosystemy rzek i ich dolin;
- zwiększenie wiedzy i umiejętności lokalnych decydentów, urzędników miejskich, pracowników samorządowych i planistów przydatnych w zarządzaniu ekosystemami dolin rzecznych w zrównoważony sposób;
- zwiększenie wiedzy i umiejętności edukatorów i osób prowadzących kampanie społeczne oraz działania informacyjne w zakresie ochrony przyrody w miastach.

Działania edukacyjne projektu skierowane są do specjalistów, przedstawicieli samorządów, organizacji pozarządowych i mieszkańców miast.

Działania przeprowadzone w okresie sprawozdawczym:

- W maju odbyły się seminaria eksperckie, porządkujące wiedzę na temat wyzwań związanych z gospodarowaniem dolinami rzecznyymi w sposób umożliwiający jak najlepsze korzystanie z usług świadczonych przez ich ekosystemy oraz zbierające

przykłady dobrych praktyk chroniących lub przywracających usługi ekosystemów dolin rzecznych. Efekty seminarium opisane zostały w raporcie [Zarządzanie miejskimi dolinami rzecznyymi](#) i stały się podstawą do programowania kolejnych działań projektu.

- Od lipca do września realizowaliśmy w Warszawie badanie poświęcone miejskim rzekom i towarzyszącym im ciekom oraz terenom nadrzecznym. Jego celem było poznanie tego, jak mieszkańcy postrzegają miejskie doliny rzeczne i jak z nich korzystają. Prowadzone było za pomocą geoankiety w terenie i online, promowane było również w portalach społecznościowych. Wzięło w nim udział 540 respondentów, a wyniki ankiety zostały opisane w raporcie [Rzeki Warszawy w oczach mieszkańców](#).
- Strona [usługiekosystemow.pl](#), stworzona w ramach projektu [Usługi ekosystemów dla zrównoważonego rozwoju miast](#) i rozbudowywana w kolejnych projektach, przeniesiona została do nowego środowiska informatycznego, zyskała nową szatę graficzną i funkcjonalność – odsłona nowej wersji miała miejsce w październiku. Na stronie pojawiło się ponad 30 nowych artykułów i informacji o wydarzeniach, w ciągu roku miała średnio 2450 unikalnych użytkowników.
- Działania projektu oraz wiedza w nim gromadzona upowszechniana była w newsletterze oraz mediach społecznościowych Fundacji Sendzimira.

SZKOŁA PRZYJAZNA KLIMATOWI. MODELOWE CENTRUM EDUKACJI NA TEMAT ŁAGODZENIA I ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIEŚCIE

Dotacja: Projekt *Szkoła przyjazna klimatowi. Modelowe centrum edukacji na temat łagodzenia i adaptacji do zmian klimatu w mieście* korzysta z dofinansowania o wartości 271 660 euro otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii, w ramach funduszy EOG, w ramach Programu Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu; obszar programowy: Klimat.

Okres realizacji projektu: 1 stycznia 2022 r. do 31 października 2023 r.

Opis i cele projektu: Projekt zakłada kompleksowe zagospodarowanie deszczówki z wykorzystaniem błękitno-zielonej infrastruktury (BZI) wokół szkoły nr 195 w warszawskim Wawrze, dzięki czemu rozwiązany zostanie problem powodzi natychmiastowych na sąsiadujących terenach. Wśród wprowadzonych rozwiązań znajdują się ogrody deszczowe w pojemnikach i gruncie, zbiorniki na deszczówkę, łąki kwietne, zielone ściany i zadaszenia, rozszczelnienia. Wszystkie prace prowadzone będą przy udziale społeczności szkolnej. Ponadto przy szkole powstanie ścieżka edukacyjna prezentująca wzorcowe rozwiązania, stanowiąca bazę do prowadzenia dalszej edukacji w zakresie adaptacji i mitygacji zmian klimatu dla uczniów warszawskich szkół.

Celem projektu jest pogłębienie wiedzy uczniów i nauczycieli Wawra nt. wyzwań związanych ze zmianami klimatu oraz metod łagodzenia i adaptacji do nich, przez stworzenie w procesie partycypacyjnym modelowej szkoły przyjaznej klimatowi oraz kompleksową kampanię edukacyjną skierowaną do szkół w Warszawie i całej Polsce.

Działania przeprowadzone w okresie sprawozdawczym:

- Opracowano identyfikację wizualną projektu.

- Uruchomiono dedykowaną projektowi stronę internetową (<https://spk.sendzimir.org.pl/>). Na bieżąco aktualizowano informacje na ww. stronie oraz podstronie Fundacji Sendzimira dot. projektu.
- Prowadzono komunikację projektu w mediach społecznościowych Fundacji Sendzimira oraz Partnera Projektu (Urzędu Dzielnicy Wawer), mediach lokalnych (*Kurier Wawerski*, *Wawerskie Wiadomości Sąsiedzkie*) oraz w ramach zaproszeń na wydarzenia (m.in. IV Międzynarodowy Kongres *Miasto-Woda-Jakość życia*).
- W marcu przeprowadzono dwa warsztaty przygotowujące nauczycieli do uczestnictwa w projekcie oraz przeprowadzenia lekcji wychowawczych wprowadzających do tematyki projektu. W trakcie warsztatów uczestnicy mieli okazję zapoznać się z podstawowymi pojęciami z zakresu adaptacji do zmian klimatu oraz naturalnych rozwiązań sprzyjających retencji. W spotkaniu udział wzięła także norweska partnerka projektu Kirsten Paaby, PS Paaby Prosess EduAction. W efekcie warsztatów, nauczyciele wypracowali pomysły na atrakcyjne, aktywne formy uczenia o tematyce adaptacji do zmian klimatu.
- W kwietniu zrealizowano dwa warsztaty konsultacyjno-projektowe z uczniami. Przedmiotem pracy był betonowy plac przed szkołą i potencjał zmian możliwych do wprowadzenia w tej przestrzeni. Uczestnicy zastanawiali się nad możliwościami zmiany obecnego wyglądu betonowego placu oraz możliwościami adaptacji placu do zmian klimatu w kontekście zastosowania różnych rozwiązań BZI – w efekcie ich pracy powstało sześć projektów/makiet, na bazie których projektanci opracowali trzy warianty zagospodarowania.
- Na przełomie kwietnia oraz maja, prowadzono konsultacje zagospodarowania placu z całą społecznością szkolną. Realizowano je zarówno stacjonarnie w szkole, jak i online, za pośrednictwem ankiety.
- W maju odbył się warsztat podsumowujący pracę warsztatową. Warsztat w koncepcji „planning for real” pozwolił uczniom wykonać prototyp rozwiązań zaproponowanych w koncepcji zagospodarowania terenu.
- Po zakończeniu działań warsztatowych opracowano wspólny wariant koncepcji zagospodarowania terenu wokół szkoły obejmujący plac przed szkołą będący przedmiotem pracy warsztatowej.

ZIELONE ZAWIERCIE – PARTYCYPACJA DLA PRZYRODY W MIEŚCIE

Dotacja: Program Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG

Okres realizacji projektu: 1 kwietnia 2022 r. – 1 kwietnia 2023 r.

Opis i cele projektu:

Najważniejszym celem projektu było wypracowanie koncepcji zagospodarowania dwóch terenów zieleni w mieście przy aktywnym udziale różnych grup użytkowników, tak by uwzględniać ich potrzeby. Jednocześnie zależało nam na wykorzystaniu rozwiązań błękitno-zielonej infrastruktury i podniesieniu świadomości mieszkańców na temat konsekwencji i sposobów adaptacji do skutków kryzysu klimatycznego: suszy, podtopień. Chcieliśmy pokazać inspiracje i dobre praktyki w procesie projektowania terenów zieleni, tak by były one

nie tylko atrakcyjnymi miejscami do rekreacji, ale również oazą dla mieszkających w nich zwierząt.

Projekt realizowany w partnerstwie z firmą doradczą Alta z Islandii i Urzędem Miasta Zawiercie.

Działania przeprowadzone w okresie sprawozdawczym:

Projekt rozpoczął się w kwietniu 2022 r.. Pierwszy proces partycypacyjny dotyczył Parku Kościuszki i rozpoczął się seminarium inauguracyjnym 31 maja 2022 r. 11 czerwca promowaliśmy udział w konsultacjach w trakcie pikniku ekologicznego. Towarzyszyły mu warsztaty, w trakcie których zbudowaliśmy z mieszkańcami ogród deszczowy. Równolegle prowadziliśmy badania online dot. percepcji parku i potrzeb jego użytkowników.

Partycypacyjne planowanie odbyło się w trakcie dwóch warsztatów z interesariuszami 25–26 czerwca oraz 16–17 lipca 2022 r. W efekcie powstała koncepcja zagospodarowania parku, która po opracowaniu przez architektów została zaprezentowana mieszkańcom w trakcie Forum publicznego 13 września. Całość opisana została w raporcie podsumowującym pt. [Spółeczna koncepcja zagospodarowania parku im. Kościuszki](#).

Drugi proces konsultacyjny był odpowiedzią na mające odzwierciedlenie w budżecie obywatelskim zainteresowanie Źróżłami Czarnej Przemszy. Rozpoczęliśmy go 10 września w trakcie pikniku organizacji pozarządowych w Zawierciu. Mieszkańcy i mieszkanki Zawiercia mogli dowiedzieć się więcej o projekcie oraz wziąć udział w badaniu potrzeb związanym z terenami Źródeł Czarnej Przemszy. 7 października odbyło się spotkanie inauguracyjne konsultacje a następnie dwa dwudniowe warsztaty projektowe (8–9 października oraz 19–20 listopada 2022 r.).

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA FUNDACJI SENDZIMIRA

Fundacja Sendzimira zgodnie z wpisem do KRS może prowadzić działalność gospodarczą, obejmującą:

- 18.12.Z Pozostałe drukowanie
- 18.13.Z Działalność usługowa związana z przygotowaniem do druku
- 47.61.Z Sprzedaż detaliczna książek prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
- 47.91.Z Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet
- 58.11.Z Wydawanie książek
- 58.14.Z Wydawanie czasopism i pozostałych periodyków
- 58.19.Z Pozostała działalność wydawnicza
- 59.11.Z Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych
- 62.01 Działalność związana z oprogramowaniem
- 63.11.Z Przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność

- 63.12.Z Działalność portali internetowych
- 68.20.Z Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
- 70.2 Doradztwo związane z zarządzaniem
- 71.11.Z Działania w zakresie architektury
- 71.12.Z Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne
- 71.20 Badania i analizy techniczne
- 72.12.Z Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych
- 72.20 Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych
- 73.20.Z Badanie rynku i opinii publicznej
- 74.30.Z Działalność związana z tłumaczeniami
- 74.90.Z Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, gdzie indziej nie sklasyfikowana
- 81.30.Z Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni
- 82.30.Z Działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów
- 85.59.B Pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane
- 85.60.Z Działalność wspomagająca edukację
- 91.01.A Działalność bibliotek
- 91.01.B Działalność archiwów
- 94.99.Z Działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana

W ramach działalności gospodarczej, w 2022 r., Fundacja przeprowadziła działania edukacyjne i doradcze na zlecenie podmiotów komercyjnych i samorządowych, między innymi:

- opracowanie na zlecenie Gminy Kraków i Gminy Wrocław uniwersalnych Standardów utrzymania terenów zieleni w miastach oraz prowadzenie procesu ich uzgodnienia z zainteresowanymi polskimi miastami (ok. 35 miast), standardy zostały opublikowane we wrześniu 2022 r. i dostępne są tutaj: <https://sendzimir.org.pl/standardy/>;
- zrealizowanie na zlecenie Śląskiego Związku Gmin i Powiatów oraz Gmin Kalety, Miast Żory i Sosnowiec warsztatów budowy czterech ogrodów deszczowych;
- zrealizowanie na zlecenie gminy Racibórz warsztatu budowy ogrodu deszczowego;
- przeprowadzenie na zleceni Gminy Stare Babice akcji edukacyjno-informacyjnej dotyczącej utworzenia miejskiego parku.

DANE FINANSOWE

INFORMACJA O ZATRUDNIENIU W FUNDACJA W 2022 R.

1. Liczba osób w fundacji zatrudniona na podstawie stosunku pracy (wg zajmowanego stanowiska)	15 osób: Dyrektor zarządzająca – 1 osoba Dyrektor ds. rozwoju – 1 osoba Dyrektor ds. naukowych – 1 osoba Dyrektor ds. kadrowych – 1 osoba Starszy koordynator projektów – 1 osoba Koordynator projektu – 4 osób Asystent koordynatora projektu – 2 osoby Ekspert – 1 osoba Główny ekspert – 1 osoba Specjalista ds. rozliczeń – 2 osoby
a. Liczba osób zatrudniona wyłącznie w działalności gospodarczej	0
3. Łączna kwota wynagrodzeń (brutto) wypłaconych przez fundację w okresie sprawozdawczym (wraz z pochodnymi od wynagrodzeń)	1 320 368,44 zł
a. Z tytułu umów o pracę (z podziałem na wynagrodzenia, nagrody, premie i inne świadczenia, z wyodrębnieniem całości tych wynagrodzeń osób zatrudnionych wyłącznie w działalności gospodarczej)	1 207 750,44 zł – wyłącznie wynagrodzenia
b. Z tytułu umów cywilnoprawnych	112 618,00 zł
c. Wysokość rocznego lub przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego łącznie członkom zarządu i innych organów fundacji oraz osobom kierującym wyłącznie działalnością gospodarczą (z podziałem na wynagrodzenia, nagrody, premie i inne świadczenia)	0,00 zł
d. Wysokości rocznego lub przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego osobom kierującym wyłącznie działalnością gospodarczą (z podziałem na wynagrodzenia, nagrody, premie i inne świadczenia)	0, 00 zł

W ROKU 2022 FUNDACJA UZYSKAŁA NASTĘPUJĄCE PRZYCHODY

	Kwota (w podziale na formy płatności)	
	Przelew (PLN)	Gotówka
1. Łączna kwota uzyskanych przychodów	3 465 424,14	0,00
a. Przychody z działalności statutowej	3 283 659,23	0,00
b. Przychody z działalności gospodarczej	146 727,33	0,00
c. Pozostałe przychody (w tym przychody finansowe)	35 037,58	0,00
2. Informacja o źródłach przychodów		
a. Przychody z działalności odpłatnej w ramach celów statutowych	0,00	0,00
b. Ze źródeł publicznych ogółem, w tym:	0,00	0,00
- Ze środków budżetu państwa	0,00	0,00
- Ze środków budżetu jedn. samorządu terytorialnego	146 475,14	0,00
e. Ze spadków, zapisów	0,00	0,00
f. Z darowizn	0,00	0,00
g. Z innych źródeł (wskazać jakich) – środki publiczne niemieckie, UE, środki prywatne i inne	3 318 949,00	0,00
3. Jeżeli prowadzona działalność gospodarcza		
a. Dochód z prowadzonej działalności gospodarczej (tj. przychody z działalności gospodarczej minus koszty działalności gospodarczej)		14 797,17
b. Procentowy stosunek przychodu osiągniętego z działalności gospodarczej do przychodu osiągniętego z pozostałych źródeł		4,42%

W 2022 ROKU FUNDACJA PONIOSŁA NASTĘPUJĄCE KOSZTY

	Kwota (w podziale na formy płatności)	
	Przelew (PLN)	Gotówka
1. Koszty fundacji ogółem	3 298 596,95	0,00
a. Koszty realizacji celów statutowych	3 163 938,75	0,00
b. Koszty działalności gospodarczej	131 930,16	0,00
c. Koszty administracyjne (czynsze, opłaty pocztowe, telefoniczne itp.)	2 633,18	0,00
d. Pozostałe koszty (w tym koszty finansowe)	94,86	0,00

Fundacja nie udziela pożyczek.

ŚRODKI FUNDACJI SENDZIMIRA

W dniu 31 grudnia 2022 r. stan środków na rachunkach bankowych Fundacji Sendzimira w Banku Santander. wynosił 1 998 338,62 zł

Fundacja nie posiada akcji, obligacji ani nieruchomości.

Dane o wartościach aktywów i zobowiązań Fundacji ujętych we właściwych sprawozdaniach finansowych sporządzanych dla celów statystycznych	Aktywa	Zobowiązania
	2 846 790,05	1 841 426,76

DANE O DZIAŁALNOŚCI ZLECONEJ FUNDACJI PRZEZ PODMIOTY PAŃSTWOWE I SAMORZĄDOWE

W roku 2022 Fundacja realizowała następujące działania zleczone przez podmioty państwowe i samorządowe:

- Opracowanie *Standardów utrzymania terenów zieleni*, powierzonych przez Gminę Wrocław i Gminę Kraków zgodnie z umową DMAK.402.1.2021.MM z dnia 16/07/2021 (wynik: -2 742,43 zł);
- Zrealizowanie na zlecenie Śląskiego Związku Gmin i Powiatów oraz Gmin Kalety, Miast Żory i Sosnowiec zgodnie z umową zlecenie z 7/03/2022 warsztatów budowy czterech ogrodów deszczowych (wynik: 8 028,70 zł);
- Zrealizowanie na zlecenie gminy Racibórz warsztatu budowy ogrodu deszczowego zgodnie z umową 23/OS/VI/2022 z dnia 31/08/2022 (wynik: 7 381,98 zł);
- Przeprowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnej z mieszkańcami gminy Stare Babice zgodnie z umową 608/2022 z dnia 14/11/2022 r. (wynik: 2 123,33 zł).

INFORMACJA O ROZLICZENIACH FUNDACJI Z TYTUŁU CIĄŻĄCYCH ZOBOWIĄZAŃ PODATKOWYCH, A TAKŻE INFORMACJA W SPRAWIE SKŁADANYCH DEKLARACJI PODATKOWYCH

Fundacja za 2022 rok złożyła następujące deklaracje:

JPK_V7K, CIT-8, PIT-11, PIT-4R

Na dzień 31.12.2022 r. Fundacja posiada zobowiązanie podatkowe z tyt. podatku od towarów i usług w kwocie 18 735,01 zł oraz zobowiązanie z tytułu podatku od płac w kwocie 60,00 zł.

Wszystkie zobowiązania podatkowe regulowane są na bieżąco.